

Мирослав ШКРОБИНЕЦЬ

директор,

Хустський багатопрофільний ліцей №1 ім. І.Магули

Анастасія КОСТРЕЦЬ

заступниця директора з навчально-виховної роботи,

Хустський багатопрофільний ліцей №1 ім. І.Магули

СТРАТЕГІЯ ТА ПРАКТИКА ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОФІЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ: ДОСВІД ХУСТСЬКОГО БАГАТОПРОФІЛЬНОГО ЛІЦЕЮ №1 ІМЕНІ І. МАГУЛИ

У статті проаналізовано практичний кейс підготовки закладу загальної середньої освіти до передпілотування реформи старшої школи. Висвітлено етапи стратегічного планування, трансформації освітнього простору та інтеграції міжнародного досвіду в український контекст.

Сьогодні старша школа в Україні проходить через докорінні зміни, мета яких – створити освіту, що відповідає інтересам молоді та реальним потребам сучасного ринку праці. Головні орієнтири цієї реформи закладені в Законах України «Про освіту» та «Про повну загальну середню освіту», а також у новому Державному стандарті профільної освіти. Основна ідея полягає у відмові від однакового для всіх навчання на користь гнучких моделей, де панує академічна свобода. Тепер ліцей стає майданчиком, де кожен/кожна може самостійно будувати свій освітній шлях: поєднувати глибоке вивчення обраних предметів із розвитком навичок, необхідних для майбутньої професії. Яскравим прикладом такої трансформації став Хустський багатопрофільний ліцей №1 імені Івана Магули. Як один із 30 ліцеїв-амбасадорів України, заклад активно інтегрувався у професійну спільноту реформаторів, демонструючи, як теорія Нової української школи втілюється в реальну практику.

Процес підготовки ліцею до передпілотування ґрунтувався на інтенсивній взаємодії з Міністерством освіти і науки України та освітньою фундацією savED. Ключовим етапом стало комплексне управлінське навчання адміністрації, що тривало протягом чотирьох місяців у форматі стратегічних сесій. Результатом цієї роботи стало формування оновленої місії та візії закладу, що дозволило чітко окреслити напрямки розвитку в умовах функціонування профільної школи. Важливою складовою стала командна робота педагогічного колективу: щотижневі методичні зустрічі групи «Амбасадор» забезпечили платформу для дискусій та спільного напрацювання нових моделей організації освітнього процесу, що допомогло подолати консервативні бар'єри та сформувані спільноту педагогів, готових до змін.

Практична реалізація реформи у 2025/2026 навчальному році базується на кластерній моделі, що дозволяє диференціювати навчання за чотирма основними напрямками: STEM-кластером (інформатично-математичним), природничим кластером із ґрунтовним вивченням біології та хімії, а також лінгвістичним та суспільно-гуманітарним кластерами. Особливою ознакою

передпілотування в ліцеї стала апробація інтегрованих курсів, які дозволяють сформувати цілісну картину світу в здобувачів освіти. Зокрема, впроваджено інтегрований курс літератур для трьох профілів, а для учнів лінгвістичного та суспільно-гуманітарного спрямування – природничий інтегрований курс. Ключовим досягненням стало впровадження системи реального вибору: десятикласники самостійно обирають курси за вибором, що формує їхню відповідальність за власну освітню траєкторію.

Паралельно зі змістовним наповненням ліцей здійснив трансформацію освітнього простору. Згідно з рекомендаціями МОН щодо створення сучасного середовища в академічних ліцеях, було реалізовано перехід від традиційної кабінетної системи до зонування за освітніми галузями. Зокрема, було проведено перепланування, де природнича, мовно-літературна та інші галузі отримали власні локації. Це дозволило не лише покращити матеріально-технічне забезпечення конкретних напрямів, а й створити простір для професійної взаємодії вчителів та тематичного занурення учнів у профільне середовище.

Важливим чинником успіху стало вивчення міжнародного досвіду, зокрема через співпрацю з Коледжем Неті (Ірландія). Це дозволило запозичити ефективні моделі організації шкільного самоврядування та соціальної відповідальності. Прикладом успішної адаптації іноземних практик став проєкт «Різдвяний вертеп», де через творчу діяльність учні реалізували благодійну мету – збір коштів на потреби ЗСУ (придбання автомобіля) та оновлення обладнання ліцею. Така синергія навчання, міжнародного партнерства та волонтерства підтверджує, що сучасна школа в Україні здатна інтегрувати глобальні освітні тренди у національний контекст.

Досвід Хустського багатопрофільного ліцею №1 імені І. Магули переконливо доводить, що успішна реалізація реформи профільної середньої освіти можлива лише за умови системного та цілісного підходу. Ефективність передпілотування безпосередньо залежить від готовності управлінської команди до стратегічного планування, здатності педагогічного колективу до методичного переосмислення змісту навчання через апробацію інтегрованих курсів та створення реальних механізмів учнівського вибору. Важливу роль у цьому процесі відіграє фізична трансформація освітнього простору за галузевим принципом та інтеграція кращих міжнародних практик, що дозволяє перетворити ліцей на динамічну екосистему. Таким чином, поєднання академічної свободи, інноваційних моделей викладання та соціальної відповідальності створює фундамент для формування конкурентоспроможної особистості, готової до викликів сучасного суспільства.

Список використаних джерел

1. Державний стандарт профільної середньої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 25 липня 2024 р. № 851. *Офіційний вісник України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-2024-п>

2. Про затвердження концептуальних засад реформування профільної середньої освіти (академічні ліцеї): Наказ Міністерства освіти і науки України від 10.10.2024 р. № 1451. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-kontseptualnykh-zasad-reformuvannia-profilnoi-serednoi-osvity-akademichni-litsej>

3. Закон України «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020 р. № 463-IX (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20>

4. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / za zag. red. H. Bibik. Київ : Літера ЛТД, 2023. 160 с.

5. Пілотування профільної середньої освіти: шлях до індивідуальної траєкторії. Офіційний сайт проекту «НУШ». URL: <https://nus.org.ua/>

6. savED – міжнародна благодійна організація: Проекти відновлення та розвитку освіти. URL: <https://saved.foundation/>

7. Освіта.ua: Реформа старшої профільної школи. Інформаційний освітній ресурс. URL: <https://osvita.ua/school/reform/>